

... razen medtedaj in praznikov vsak dan popoldan.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Inserati: Enostolpna petilvrstica 60 vin., pogojen prostor 1 K; razglašni in poslano vrstica po 1 K; večkratne objave po dogovoru primeren popust

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Posamezna štov. stane 40 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto 72 K, za pol leta 36 K, za četrt leta 18 K, za mesec 6 K. Za Nemčijo celo leto 77 K, za ostalo tujino in Ameriko 84 K. — Reklamskeje za list so poštnine proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Sodrug, delavci in delavke!

Mednarodni socialistični proletarijat bo na 20. in 21. t. m. stavkal. Ta stavka bo odločilnega pomena za vso človeško družbo. Mednarodni kapitalizem se je boji, mednarodni proletarijat jo pričakuje nestrpnost, jo pozdravlja kot mogočni prikaz njegove neizogibne zmage.

Dovolj je ljudskega trpljenja. Na oltar organiziranega imperijalističnega ubojstva se je neumilno žrtvovalo čvet narodov. Zakaj? Zato, da bo bedna Evropa še bolj razkosana, zato, da se bo imperijalizem zmagovalnih držav še vse hušje razpasel nad izčrpanim in izstradanim človeštvom.

In baš zato, da bo zmagovalcem mogoče uvrstiti svoje gospodarstvo nad zaslužnjenimi narodi, zlasti pa nad broblajočim se proletarijatom, ki dviga pogumno svojo pest in tija — mogočen in neizpros — svoje pravice, skušajo sedaj, ko se č. kot kruta vojna pustolovščina klavirno zaključuje s pariško predpustno mirovno burko, potlačiti z vsemi sredstvi rebelni duh delavskih mas. Boje se zmogovite ruske revolucije, boje se Ogrske, boje se eventualnih novih revolucij. Zavedajo se, da ostanjejo vsi imperijalistični naklepi brez vsake trajne veljave, ako se ne zađuši revolucionarno Rusijo in Ogrsko. Zato pošiljajo proti nima svoje čete, zato podpirajo vse, kar deluje proti revoluciji.

Intervencija v Rusiji in na Ogrskem je zadnji poizkus kapitalizma, da si ohrani prenoč pred pretečo nevarnostjo. Dolžnost mednarodnega proletarijata je, da prekrži takoli reakcionarne načrte kapitalističnih vlad. Prostemu razvoju idej, prosti politični, socialni in narodni samoodločevalni pravici ljudstev se ne sme nihče upirati.

In ne samo protirevolucionarni boji združenega kapitalizma, tudi vsi dosedanja sklepi pariške konference od delavstva, da pove v najhitejši obliki, kako sodi o imperijalističnem miru, kako veljavo mu daje. Ako bi morali obveljati sklepi pariške konference, bi bila polovica Evrope obojena trpeti najhušje politično, socialno in narodno nasilje, nasilje, ki bi moralo roditi kmalu nove spore, novo krvoprelitje. Nemčija je razkosana, razkosane bodo še druge države, mi Slovenci pa z grubo naravnost polovico svojega naroda. Sklepov pariške konference ne moremo priznati že iz tega razloga. Tudi zato moramo i mi podpirati to veliko protestno stavko mednarodnega proletarijata.

Naša država podpira na Ogrskem na najizdatnejši način, žrtvuje poslednje ostanke svoje armade, proti-

revolucionarnemu boju evropskega imperijalizma, onega, ki žrtvuje tujemu nasilju polovico našega naroda.

Intervencije na Ogrskem ne smemo več trpeti, proti temu moramo tudi mi soglasno z vsem proletarijatom protestirati.

Pa ne samo to. Ves notranji politični kurz v naši državi zahteva, da pride v tem oziru čimprej do radikalnega preobreta. Zahtevati moramo odločno, da se uvažuje naše težko priboriene politične svobode in socialne pravice.

Socialistične delavce se vsepovsod preganja, batinjanie je še vedno na dnevnem redu, v našo sramoto in v sramoto vsega kulturnega sveta.

Reakcija na vseh poljih, v vseh ozirih.

To ne sme biti, to se mora nehati! Pravične agrarne reforme ne bo; voljna reforma je postala objekt meščanske reakcionarne politike; o volitvah ni govora, dasi je že vsem očito, da je sedanje narodno predstavništvo delavsko; ustavnih pravic se ne uvažuje; svobodna trgovina se še vedno nemoteno razvija, draginja postaja od dne do dne hušja. V gospodarskem oziru tako pereče valutno vprašanje bo najbrže zopet predmet običajne špekulacije.

K temu je še dodati ono vsem znano dejstvo, da se pri nas militarizem boji in boji utrjuje, da si jemlje vedno širše kompetence. Povedati moramo odkrito, da ne bomo dovolili, da bi jugoslovanska armada kakorkoli skušala izrabiti eventualne revolucije v sosednjih državah zato, da vojaško intervenira. Stoimo kakorkoli vedno na stališču dogovora in sprave od naroda do naroda, le tako pride ljudstvo ene in druge narodnosti do vseh svojih narodnih pravic.

Zahtevamo nadalje, da se odpravi prekri sod, za vzdržitev katerega ni več poviada, v zvezi s tem zahtevamo tudi, da se takoli iznisti iz zapora vse doslej aretirane sodruge, ki so le žrtve dosedanjega izjemnega stanja.

Povodov imamo dovolj, da slovesno protestiramo, povedov dovolj, da izrazimo našo neljuzno nezadovoljnost, povodov dovolj, da se soglasno in navdušeno pridružimo mednarodni stavki.

Izvrševalni odbor Jugoslovanske socialno-demokratske stranke je zato sklenil, da se slovenski proletarijat v zmislu mednarodnega sklepa vsega socialističnega delavstva ter dogovorno z vsemi hrvaškimi in srbskimi sodrugji pridruži splošni mednarodni stavki proletarijata.

20. in 21. julija počiva v Sloveniji vsako delo. Slovenski sodrugji

naj vzamejo to na znanje in naj se povsod mirno in pravočasno pripravijo.

Stavka naj bo mirna in disciplinirana, nihče ne sme kaliti javnega reda, solidarnost delavstva pa naj bo popolna. Naj bo predvsem dostojni dokaz politične zrelosti slovenskega ljudstva. 22. julija naj se pa vse delavstvo povrne na delo.

20. in 21. julija bo proletarijat vsega sveta pokazal svojo razredno

moč, svojo neomahljivo voljo. Naj bo častno zastopano pri tej vsepovsodnem akciji, ki bo največja meritev delavske moči, tudi naše ljudstvo.

Doli z imperijalizmom! Naj žive pravice ljudstev! Naj žive ruski in ogrski bratji! Naj živi socializem in internacionala!

Jugoslovanska socialna demokratska stranka.

Za ujedinjenje jugoslovanskega proletarijata.

Na moj članek »Tri naloge jugoslovanskega proletarijata« so med drugim odgovorile tudi belgrajske »Radničke Novine« in prinesle v svoji 155. številki dolg uvodnik o tem. Članek izveni v stavku: »Mi ne vidimo danes nobenega razloga, zakaj bi slovenski sodrugji ne prišli k nam.«

V članku se napada tudi sodruga Koraca in »njegov ministerijalizem«. Mislim, da to ne spada k stvari, ker nam v nobenem pogledu ne gre za osebe, temveč za stvar, za načela. Zakaj je načelna jasnost in medsebojna strpnost nas more privedi do zaželjenih ciljev.

Skušal bom biti stvaren. Brez dvoma je, da imamo vsi interes na tem, da se ves razredno zavedni proletarijat v Jugoslaviji združi v eni sami politični stranki. Dvoje nas more privedi do tega: prvi enotnost v načelnih vprašanjih, drugi jasnost glede notranje uprave strankinih organizacij.

1. Načelna jasnost in edinstvo je nujna. Naša »jugoslovanska socialno-demokratska stranka« temelji že od početka svojega postanka (1896.) na programu, ki se v vseh bistvenih točkah krije s takoiimenovanim »erfurtskim« programom. Ta program pravi, da se naj kapitalistična zasebna lastnina proizvajalnih sredstev — zemlja, rudniki, surovine, orodja, stroji, prometna sredstva — izpremeni v družabno lastnino in se kapitalistična blagovna produkcija izvede v socialistično. Taka družabna izprememba pomeni osvobodjenje, ne zgolj proletarijata, temveč vseh ljudi, ki trpe pod današnjimi razmerami. Ta osvoboditev pa more biti le delo delavskega razreda samega, ker so drugi razredi, kljub medsebojnemu nasprotujočim interesom, za zasebno lastnino proizvajalnih sredstev in toraj tudi za sedanjo družabno organizacijo. Boi delavskega razreda proti kapitalističnemu izkoriščanju pa je nujno tudi politični boj. Delavski razred ne more voditi svojih gospodarskih bojev, ne more razviti svojih gospodarskih organizacij brez političnih pravic. Da more uvesti družabno lastnino proizvajalnih sredstev, si mora priboriti politično moč. Socialno-demokratska stranka se torej ne bojuje za nove razredne privilegije in predpavice, temveč za odpravo razrednega gospodarstva in razredov sploh, za enake pravice in enake dolžnosti vseh, brez razlike spola in pokolenja. Zato pobija že v sedanji družbi ne samo izkoriščanje in tlačjenje mezdnih delavcev, temveč vsako izkoriščanje in vsako tlačitev, bodisi razreda, stranke, spola ali pa plemena.

To so vodilne misli erfurtskega programa, ki je produkt znanstvenega ali marksističnega socializma. Iz tega spoznanja pa nujno sledi potreba slojnega ali razrednega boja. Slojni boj potemtakem ni sam sebi namen, ampak je nujno sredstvo za odpravo vseh razrednih razlik med ljudmi.

V dosego svojega glavnega cilja, da namreč preidejo proizvajalna sredstva iz zasebne posesti v družabno last, pa se poslužuje stranka tudi vseh tistih pripomočkov, od katerih upa, da bodo pomagali realizovati njen program. Zato se udeležuje stranka raznih volitev in dela v parlamentu. Da delavski razred ojači in usposobi za boj, zahteva zanj tudi narodno in mednarodno socialno zaščitno zakonodajo. In drugega več.

Kaj pa je s takozvanim »ministerijalizmom«? Ali ga je odkloniti a limine? Moje zasebno mnenje je, da bi bilo to v nasprotju z našim spoznanjem, da ne moremo doseči prehoda proizvajalnih sredstev v posest skupnosti, ne da bi si priborili politično moč. Ministerijalizem more proletarijatu v njegovem boju proti kapitalistični družbi škodovati ali pa koristiti. Mislim, da je to vprašanje taktičnega pomena. Škodovati mu more, kadar zamegljuje razredno nasprotstvo med buržoazijo in proletarijatom; koristiti mu more, kadar je zgolj izvršilna moč kakšne načelne ali taktične zmage proletarijata v propadajoči meščanski družbi.

Sedaj še o komunizmu dve, tri. Dosljedno v vsem izvedeni komunizmu po mojem prepričanju ni mo-

goč. Poznamo več vrst komunizma. Prvi kristjani so živeli komunistično. Pa niso uspeli. Bil je to komunizem — če se smem tako izraziti — skledce. Komunizem, kakor si ga je zamislil znanstveni socializem, pa je komunizem dela. Vsi imajo pravico do življenja, vsi pa tudi dolžnost do dela. Baš zato hoče socializem odpraviti zasebno lastnino proizvajalnih sredstev, kar omogočuje, da živi kapitalist brez dela na stroške teli, ki delajo. Znanstveni socializem označil komunizem dela v socialistični družbi tudi z besedo kolektivizem.

Glede taktičnih vprašanj naj mi bo dovoljeno opozoriti na besede, ki jih je izrekel Bebel na strankinem zboru v Draždanli leta 1903. Rekel je: »Kdaj ima kakšna stranka spremiti svojo taktiko? Da takuika ni večno ena, se razume samoobsebi. Liebknecht je nekoč po svoji navadi drastično rekel: Ako je potrebno, spremenim taktiko tekoma 24 ur štiriindvajsetkrat. To je bilo drastično, toda pravilno povedano. Taktika vsake stranke mora biti v skladu z načeli, na katere je zidana in ako moram resnično v 24 urah 24krat spremeniti svojo taktiko, potem ne sme taktika niti enkrat priti v nasprotje s strankinimi načeli.«

Glede poteka nadaljnega razvoja človeške družbe je vse odvisno od tega, kako se na to gleda. Zato toliko različnih naziranj in preprirov. Marx je videl takole: »Delavski razred bo razvojem postavil na mesto stare meščanske družbe asocijacijo, ki bo izločila razrede in njihova nasprotstva in ne bo nobene prave politične moči več, ker baš politična moč je oficijelni izraz razrednega nasprotstva v meščanski družbi.«

2. Notranja organizacija enotne socialno-demokratske stranke v Jugoslaviji bo morala rešiti veliko upravnih problemov. Sedanje organizacijske oblike so deloma že zastarane in treba bo misliti na spremembe. Stari centralistični sistem so se izkazali kot pomanjkljivi. Vsekakor bo treba poskrbeti za možnost, da se zadosti dejanskim potrebam posameznih pokrajin. Pokrajinskimi organizacijam bi se naj zagotovila zlasti v upravnih in taktičnih vprašanjih največja avtonomija, da bodo imele vse gospodarske in kulturne posebnosti v posameznih delih države možnost svobodnega razvika. Posamezne pokrajine naše države so tako različne, zlasti v gospodarskem pogledu, da bi neupoštevanje tega moglo biti kvarno v več ko enem oziru. Uvedba delavskih in obratnih svetov, ki so tudi pri nas na vidiku, bo itak ojačila razna avtonomistična stremljenja in odkazala strankini organizaciji novog pota. Po novih potih bo mogoče hitreje korakati in posamezni sestavn

LISTEK.

Av gust Strindberg:

Bedakova izpoved.

Preložil Fran Albrecht (Dalle.)

Kaj naj to pomeni? Ko me zaslili v hiši, se javi služkinja; napravila je boječ obraz, gotovo pripravljena na neprijetna vprašanja...

— Kje ste dami? — Kopljete se! — In obed? — Ne more biti gotov pred četrto uro. Dami ste pravkar vstali in morala sem porabiti ves prosti čas, da oblečem gospodično.

— Si me li slišala, ko sem zaklical? — Gotovo. ... Bežali ste torej, ker ju je gnala njuna slaba vest. In jaz ju moramo dve uri čakati, lačen in truden.

Kakšen sprejem po tem tednu polnem dela in hrepenenja! In ta silna bolesta, da je zbežala kakor šolarica, ki si jo zasačil pri neumnosti.

Slednjič je prišla! Našla me je spečega na zofi, skrajno ozlovoljenega. Kot da se ni nič zgodilo, me poljubi, da bi prehitela vihar. Toda živcev ni moč obvladati. Gladen želodec nima ušes in težko srce ne olajša z zlaganimi poljubii.

— Ti si jezen? — Moji živci so srditi, prizanašaj jim! — Jaz nisem tvoja kuharica! — Tega ne mislim zahtevati, toda ne ovi-raj vsaj te, ki jo imava, v izpolnjevanju njenih dolžnosti.

— Pozabljaš, da ima gospodična Amalija, ako je pri nas na hrani in stanovanju, pravico zahtevati, da jo služkinja postreže. — Ali me nisi slišala, ko sem zaklical? — Ne.

Laže!... To mi trga srce! Obed — moj prazniški obed — je dolga muka. In popoldne je prešlo v solzah in Marija prekrižna zakon, sveti zakon, edino srečo, ihtič naslonjena na prsi svoje prijateljice in brezumno poljubljajoč zamazanega psa.

Okrutno, zlagano in lažljivo — to čustveno srce!

In to se vrši v neštetihi varijantah celo pol-letje; poletie sem preživel v družbi dveh slaboumnih žensk in enega psa. Hoteli so me preveriti, da povzročajo vso mojo zakonsko nesrečo moji bolni živci in da naj povprašam zdravnika.

V nedeljo zjutraj sem nameraval napraviti izlet s čolnom po jezernu, toda mote žene ni bilo videti pred obedom. Opravljala se je in moral sem ostati sam do obeda: pozneje je bilo prepečno.

To čustveno srce, ki me je zbadalo kakor z iglicami, je jokalo nekega jutra, ker je vrt-

nar pobil za južino kunca in mi je zvečer v posteli priznala, da je prosila boga, da bi uboga žival ne trpela preveč pod udarci!

Znan zdravnik za slaboumje je pravkar odkril, da je k simptomom blaznosti prištevati tudi pretirano ljubezen do živali, združena z istočasno trdosrčnostjo napram soljudem.

Ta ženska je molila za kunca in mučila svojega moža s smehljajem na ustnih!

Poslednjo nedeljo, ki sva jo prebila na deželi, me je prišla Marija pod pazduho, laskala moji plemenitosti, apelirala na moj dobrotli značaj ter me prosila, da odpustiva gospodični Amaliji, koje sredstva so zelo omejena, plačo za hrano in stanovanje.

Pristal sem na to brez nadaljnega razmotrivanja in ji nisem povedal, da sem ta predlog pričakoval, da sem to potezo videl vaaprej, da se je ni bilo moči izogniti! Ona pa, vedno do zob oborožena z odgovori, celo ako nisem niti z besedico ugovarjal, je pripomnila nazadnje: — Sicer pa bi lahko jaz plačala zanj, ako bi bilo treba!

Soglašam! Toda tiste neprilike in jezo, ki mi jo je povzročala njena prijateljica, bi li vse to mogla tudi plačati?... No, med zakonci se take reči ne smejo jemati tako strogo!

V.

Ob Novem letu je splošen polom omajal kredit stare dežele. Banka, koje akcije mi je Marija posodila, je napravila konkurz. Sledila

je odpoved posojila. Primoran sem bil kriti z denarnim povračilom poročilo, ki sem je dal. To je bil hud udarec. Po neskončnih težkočah so se zedinili upniki za sodnijski akord in odgodili so mi povračilo za eno leto.

To je bilo strašno leto, najstrašnejše med vsemi.

Komaj se je vse spet nekoliko poleglo, sem se porizal, da pridem čimpreje v pravi tir.

Poleg svoje službe v knjižnici sem pričel velik moderen roman; časopise in časnike sem napolnjeval s svojimi članki; vzlic temu sem dovršil svojo znanstveno razpravo. Mariji, ki ji je angažma potekel, so milostno dovolili pri gledališču še eno leto; njeno plačo pa so znižali na štirinajststo kron... Zdal sem bil mnogo močnejši od nje; kakaj polom jo je čisto ruiniral.

Bila je strašno razpoložena in je svoj gnev izlivala name. Da bi zopet vzpostavila med naju ravnovesje, si je poskušala, misleč edinole na svojo r. odvisnost, izposoditi večjo vsoto; ti poskusi pa so povzročali seveda zame same neprilike. Brez prave razumnosti, najsi tudi so jo vodili lepi nameni, mi je povzročala škodo, hoteč me rešiti in olajšati mi nalogo. In kakor sem znal ceniti njeno dobro voljo, sem je moral vendar karati radi njenega vedenja.

Njena muhasta narava se je nagibala k zahrbnosti; novi slučajji so mi odkrili v njeni duševnosti strani, ki so me vznemirjale.

deli bodo dobili prilike za večjo aktivnost.

Prva organizacijska stopnja do ujedinjenja jugoslovanskega proletariata pa je federacija že obstoječih socijalističnih strank na podlagi enotnega, načelno jasnega programa. As.

Brzojavne vesti.

PRIHOD BULGARSKA DELEGACIJE.

LDU. Versailles, 16. (DunKU.) Bolgarska mirovna delegacija pride semkaj 25. julija.

Preiskava reški dogodkov.

LDU. Reka, 17. Ententna komisija posluje vrlo ostro. Na podlagi dosedaj zbranega gradiva je komisija sklenila aretirati 3 člane italijanskega narodnega sveta. Aretacije pa se niso izvedle in so dotični trije prosti. To se je zgodilo na prošnjo generala Graziolija, ki je prevzel za nje vse garancije. — Trupla vojakov, ki so bili povodom zadnjih dogodkov ubiti, so bila oblastveno ekshumirana. Dognalo se je, da so bili nekateri ubiti s pušklnimi krogli. Nekateri imajo prerežana grla, drugim se poznajo po telesu rane od bodal. Preiskava je vzbudila pri komisiji veliko senzacijo.

SVET PETORICE IN REŠKI DOGODKI.

LDU. Pariz, 16. (DunKU. — Brezžično.) Svet petorice je danes sklenil, da alirane države kot take radi javljenega umora sto francoskih vojakov na Reki ne bodo nastopile. Sklenili so, da je to izključna zadeva Italije in Francije. Mnenja so, da četudi so diplomatski stiki med tema dvema državama radi nesrečnega dogodka zelo napeti, se dve alirani državi, ki sta v svetovni vojni skupno nastopali proti sovražniku, sedaj ne bosta bojevali. Italija bo poslala Franciji noto, v kateri obznanjuje dogodek in obljublja, da bo krivice strogo kaznovala, in s tem bo dogodek poravnal.

KRIZA NA ŠPANSKEM.

LDU. Madrid, 17. (ČTU.) Vlada je odstopila, ker je v parlamentu glasovanje glede nerednosti pri zadnjih volitvah izpadlo v neprilog vladi. Maura bo takoj, ko se vrne kralj, vložil prošnjo za odpust.

Narodni svet francoskih socialistov.

LDU. Versailles, 16. (DunKU.) Narodni svet francoske socijalistične stranke je ob zaključku razpravljanja sklenil glede odredb proti onim poslancem, ki so dovolili zadnji vojni kredit, da se prepusti zadeva posameznim zvezam, kaj ukrenedo. Narodni svet se je končno izjavil za amnestijo in odpravo obsednega stanja.

Vrhovni svet alirancev.

LDU. St. Germain, 16. (DunKU.) Kakor poroča »Temps« se je vrhovni svet danes popoldne pečal z nekaterimi vprašanji nemško-avstrijske pogodbe. Razpravljali so tudi o boju med Grki in Italijani v Mali Aziji in končno proučevali poročila, ki jih je predložila komisija za izvedbo mirovne pogodbe glede srbskega ozemlja, glede Poljske, Gdanskega in Njemena. Davi se je sestala tudi komisija, ki ji je poverjeno proučevanje avstrijske koncesije v Tientsinu.

POLJSKO-ČEHOSL. POGAJANJA.

LDU. Praga, 16. (ČTU.) V čehoslovaško delegacijo za čehoslovaško-poljska posvetovanja, ki se prične 20. julija v Krakovu, so bili na

podlagi sklepa ministrskega sveta z dne 15. julija imenovani: Poslanec Jan Prokeš, Jaroslav Spaček, dr. Stepanek, Rudolf Videtič, rudar iz Črnova, dr. Friderik Pelc, notar iz Šlezke Ostrove, dr. Robert Matauš, odvetnik iz Moravske Ostrove, Bohuslav Klas, Jan Kapras iz Prage, dr. Silan Rybak in inž. Krejsa iz Prage.

POVRATEK ČEHOSLOVAŠKIH LEGIONARJEV.

LDU. Praga, 16. (ČTU.) Zastopniki socijalistične stranke v misli, ki odhaja k čehoslovaški-sibirski armadi, so poslali listu »Česke Slovo« dopis, v katerem izjavljajo, da so dobili v razgovoru z ministrom za zunanje stvari dr. Benešom v Parizu vtis, da se njegovo naziranje o vprašanju povratka čehoslovaške vojske krije s stališčem vlade in socijalistične stranke. Obljubil je, uvesti pogajanja, da se bo moglo takoj po prihodu delegatov v Vladivostok vkrcati vsaj 5000 čeških legionarjev na japonsko ladjo v svrhu povratka v domovino.

PLEBISCIT V GORENJI ŠLEZII.

LDU. Moravska Ostrova, 16. (ČTU.) Kakor poroča »Ilustrovani Kurjer Codzionnik«, se bo vršilo ljudsko glasovanje v vseh okrajih Gorenje Šlezije, ki naj pripadajo Poljski.

Nemški okraj v zahodni Ogrski.

LDU. Budimpešta, 16. (DunKU.) Vladni svet je odredil, da se v Zahodni Ogrski ustanovi poseben nemški okraj.

BOLJŠEVIKI ZAVZELI PERM IN KOMGUR.

LDU. Amsterdam, 16. (DunKU.) Reuterjev urad poroča iz Helsingforsa, da so boljšeвики zavzeli Perm in Komgur.

Posvetovanja o blokadi Rusije.

LDU. Pariz, 16. (DunKU. — Brezžično.) Vrhovni medzavezniški svet se je bavil z blokado Rusije in je razmotril pogoje, ki bi jih imela odprava blokade nad Nemčijo za položaj v Rusiji.

Vprašanje Šantunga.

LDU. Amsterdam, 16. (DunKU.) »Daily Herald« poroča iz Pariza: Sedaj priznavajo, da se Lansing, White in general Pliss, t. i. večina ameriške delegacije poslali predsedniku Wilsonu pismeni protest proti temu, da bi se Šantung pridelil Japoniki.

Carina v zlatu.

LDU. Nauen, 17. (Brezžično.) Državni odbor je sprejel zakonski načrt, po katerem je plačevanje carine o nemško državno blagajno dopustno samo v zlatu. Zakonski načrt je sedaj predložena narodni skupščini ter bo osem dni po razglasitvi stopil v veljavo.

Obdačenje vojnih dobičkarjev v Nemčiji.

LDU. Nauen, 16. (Brezžično.) Časopisje južnonemških večinskih socialistov poroča, da bi se radikalne obdave nemških vojnih dobičkarjev moralo izvršiti z vladno naredbo še

pred sklicanjem narodne skupščine, da pa so ravno takrat finančni ministri neodvisnih socijalnih demokratov v posameznih nemških državah ugovarjali proti taki hitri rešitvi. Proti brzemu obdavenju sta se zlasti upirala avstrijski in saski finančni ministri. Zaradi tega je vladna naredba izostala ter so milijarde nemških vojnih dobičkarjev neovirano odšle v nevtralnino inozemstvo.

PREVEČ PRAVNIKOV V NEMŠKI AVSTRIJI.

LDU. Dunaj, 18. (ČTU.) Juristični odbor osrednjega sveta duševnih delavcev namerava v sporazumu z dekanom pravne fakultete izdati oklice na abituriente, v katerem opozarja na to, da so pravni poklici v stiski in da ni izgleda za boljšo bodočnost. Glede posameznih pravnih poklicev ugotavlja oklice: Sprejem s sodno pripravo je za nedogleden čas izključen. Sprejem v javno pravno službo pa je sploh izključen. Ker je država prisiljena štediti, je skoro popolnoma nemogoče obdržati v Nemški Avstriji 180.000 državnih nastavlencev in bo velika večina morala biti odpušena.

Železnica preko Reschena in Predela.

LDU. Lyon, 17. (DunKU. — Brezžično.) V avstrijsko mirovno pogodbo je sprejeta določba, da Italija lahko zahteva od Nemške Avstrije, da v 5 letih sezida železniške zveze preko Reschena in Predela. Ti železnici da bi plačala Italija in postane ta last italijanske vlade.

Poljsko - brazilska trgovska družba.

LDU. Moravska Ostrova, 15. (ČTU.) V Varšavi se je pod zaščito brazilskega konzulata ustanovila poljsko - brazilska trgovska in obrtna družba z glavnico 25 milijonov mark. Družba namerava v kratkem času ustanoviti tovarne za obdelovanje kavčuka.

Poljska paroplovna liga v Varšavi.

LDU. Nauen, 17. (Brezžično.) V Varšavi se je ustanovila poljska paroplovna liga, ki ima namen pospeševati razvoj poljskih vodnih cest, pristanišč in paroplovbo med vsemi poljskimi pokrajinami. Liga zahteva za Poljsko širši dohod do morja kakor ga je ententa priznala doslej. Gdansko naj se popolnoma prikloni Poljski. Na ustanovnem zborovanju lige se je sprejel sklep, ki zahteva, da mora Poljska postati gospodar nad Vislo in gdanskim pristaniščem.

Karolyi gre v Ameriko.

LDU. Dunaj, 17. (ČTU.) Kakor poroča »Neues Wiener Journal«, se nahaja ogrski grof Mihael Karolyi na potu v Italijo, da se izseli v Ameriko. Pri sebi ima znesek blizu 10 milijonov kron, razen tega mu je v Ameriki na razpolago velik znesek, ki je bil pred leti namenjen za propagando proti politiki grofa Tisza.

Izročitev vojnih aktov Italiji.

LDU. Gradec, 16. Italijanska komisija za premirje je začetkom prejšnjega meseca zahtevala, da se ji izročijo akti in spisi generalnega poveljstva v Gorenji Italiji, ki obsegajo v 2200 členih dobe od leta 1794 do 1866, ravnotako akte vrhovnega poveljstva v severni Italiji iz let 1848 do 1861. Ti akti se bodo izročili navedeni komisiji, ker se je vojaški državni urad izrekel za to.

Eksplodija v Berlinu.

LDU. Nauen, 17. (Brezžično.) V »Hohenschönhausnu« severovzhodno od Berlina, je eksplodiralo v sredo zjutraj okoli 8. ure veliko skladišče vžigalnic za mine, razstrelilnih nabojev in smodnikove municije, ki je bila oddana neki zasebni tvrdki, da jih razstavi in napravi neškodljive. Na nepojasnjen način je nastal požar, ki je povzročil veliko škodo. Na tisoče šip se je v okolici razbito vsled zračnega pritiska. Sodijo, da je požar povzročila zlobna roka. Kolikor je dosedaj znano, ni človeških žrtev.

Zrakoplovska nesreča.

LDU. London, 16. (DunKU. — Brezžično.) Javlja se, da se je vnel nad herfolško obalo neki vodljiv, zrakoplov. — Večerni berlinski listi poročajo iz Londona: Angleški zrakoplov »N. S. L.« je najbrž uničila strela. Posadka 12 mož je mrtva. Zrakoplov je zapustil Norfolk o ponoči z namenom, da prepluje Severno morje. Zadnje brezžično poročilo se glasi: »Nahajamo se sredi viharja«. Skoro gotovo je eksplodiral: posoda za plin.

VELIK VIHAR.

LDU. Valparaiso, 16. (DunKU.) »Agence Havas« javlja: Na obali je divjal dva dni silen vihar. Več nemških parnikov, en vlečni parnik in mnogo lažjih ladij in čolnov se je utopilo. Škodo cenijo na 200 milijonov peset. Do danes štejejo 87 utopljenec. Sodijo pa se, da se je utopilo dvakrat toliko ljudi.

Konfiskacija 10 milijonov frankov.

LDU. Belgrad, Iz Parliza poročajo: Vesti iz Londona se glase, da se je bulgarskemu kralju Ferdinandu konfisciralo za 10 milijonov frankov vrednostnih papirjev, ki jih je on deponiral pred vojno v Londonu.

DVIGNENJE POTOPLJENIH NEMŠKIH LADIJ.

LDU. Bern, 16. (ČTU.) »Petit Parisien« poroča iz Londona: Dela za dvigovanje ladij, potopljenih pri Scapflowu, se ne prestano nadaljevati. Lahki križarki »Dresden« in »Nürnberg«, kakor tudi več rušilcev že zopet plava. Nekatere potopljene nemške bojne ladje pa so se na morskem dnu prevrnile in se jih zasedaj še ne bo moglo dvigniti.

Veliki železničarski shod

se vrši

danes, 18. julija ob 7. uri zvečer v veliki dvorani hotela Union.

DNEVNI RED:

Preganjanja na železnici in vladni odgovor; železničarske zahteve v Narodnem predstavništvu.

Železničarji, pridite vsi!

Narodno predstavništvo.

LDU. Belgrad, 17. Pri včerajšnji seji Narodnega predstavništva je staval poslanec Šuljaga Saliharić predsedniku zbornice vprašanje, zakaj ni dal na dnevni red njegove interpelacije na ministra za agrarno reformo.

Predsednik apelira na poslance, naj bodo kar najkrajši pri utemeljevanju svojih vprašanj in interpelacij.

Dr. Šimrak vprašuje ministra za šumarstvo in rudarstvo glede pravic malih posestnikov na pašo in les za kurjavo v državnih gozdih.

Minister Marinković odgovarja, da je takoj, ko je to vprašanje prejel, poslal vsem gozdnim upravam okoliščino, da mu pošljejo poročila. Dosedaj še nima odgovora.

Poslanec Banič stavi ministrskemu predsedniku vprašanje glede pristranosti dopisnih uradov. Poudarjal je, da bodo imeli dopisni uradi šele tedaj pomen in korist, ako ne bodo delali za posamezne politične stranke, nego se bodo ravnali po načelih morala in poštenosti. Citira nekatera napačna poročila in indiskrecije sarajevskega in splitskega dopisnega urada.

Predsednik Protič odgovarja, da je treba vprašanje dopisnih uradov vsekakor rešiti.

Poslanec Knežević interpe-

moči, ki pristojna šumarskim delavcem. Njih družine za okupacije niso prejemale pokojnine in je še danes ne prejemajo.

Minister Marinković odgovarja, da nima postavne oblasti, da prisili podjetnike izplačevati dnevnice za okupacije niti dati jim sedaj podporo.

Poslanec Miletič vprašuje ministra za prehrano glede izvornic, ministra za vojno pa glede živin za prehrano naše vojske. Na predsednika vlade stavi vprašanje glede sodov, ki jih je sovražnik vzel našim državljanom.

Poslanec Kostić vprašuje ministra za pravosodje glede oprostitve odvetnikov od vojaške službe.

Minister Trifković odgovarja, da je v tej stvari storil potrebne korake pri pristojnih ministrstvih.

Poslanec dr. Šurmin stavlja vprašanje na ministra za notranja dela glede dogodkov na Hrvaškem.

Zbornica preide na dnevni red.

Čita se poročilo o zakonskem predlogu vseučilišča v Ljubljani. Poročevalec Šušnik čita člen za členom, ki se sprejmemo. Vsi navzoči poslanci, 153 po številu, so glasovali za predlog.

Druga točka dnevnega reda je bilo poročilo odeska o zakonu glede porote. Poročevalec Kostić je predlagal nekatere izpremembe. K debati se je oglasilo več govornikov.

Ko se je vršil v gledališču bal mask, sem si zprosil od nje obljubo, da se ne preobleče za noškega. Obljubila mi je s prisego, ker sem silil na to iz vzrokov, ki si jih nisem znal pojasniti. Naslednjega jutra pa sem zvedel, da je bila tam v črni sukni in da je večerjala z moškimi!

Ta laž me je zelo ozlovoljila, večerja pa ne je napravila nervoznega.

— Kaj? je odvrnila, ko sem jo opozoril na to. — Nisem li svobodna?

— Ne, poročena si! Ker nosiš moje ime, vlada med nama obojestransko odgovornost. Ako škoduješ svojemu imenu, škoduješ tudi mojemu, in še bolj nego svojemu!

— Torej nisem prost? —

— Ne, nihče ni popolnoma prost v družbi, kateri drži človek v roki usodo svojega bližnjega, zvezano s svojo lastno usodo. Da sem jaz večerjal z ženskami, kaj bi rekla ti?

Izjavila je, da je vendarle prosta in da lahko dela, kar hoče; da je popolnoma svobodna in da lahko uniči moje dobro ime, ako hoče — kratka, da je popolnoma svobodna! Ta divjalina, ki je umevala pod prostostjo gospodstvo in spotke, ki je tepala z nogami srečo in čast sakega!

Temu prizoru, ki se je pričel s preprirom, nadaljeval s solzami in končal s histeričnim apodom, je sledil drug, ki me je bolj razburil, ker nisem bil v skrivnostih spolnega življenja dovolj poučen; izjeme tega življenja so

me prestrašile, kakor vse izjeme, ki si jih človek ne more razložiti na prvi pogled.

Nek večer, ko je služkinja pripravljala Marijino posteljo, sem zaslišal polglasne vzkliče in pridušeno hihotanje, kot bi koga ščegetali. Objel me je nenaden strah, nepojmljiva groza me je obšla, jedva da me ni popadel srd: naglo sem odprl duri in presenetil Marijo, kako je grabila z roko pod bluzo razgaljene služkinje in se z ustnami dotikala njenih prsi.

— Kaj pa delata tukaj, nesrečnici, sem zaklical z gromkim glasom. Ste-li znoreli?

— Ah, samo igram se z dekletom, je odgovorila Marija predrzno. Kaj te to briga?

— Pač, še precej me briga. Poldi sem!

In med štirimi očmi sem ji polasnil, kak pregrešek je zakrivila.

Ona pa se je sklicevala na to, kar je grobe imenovala »mojo umazano fan'zijo«. Dozila me je, da sem skvarjen človek, ki vidi povsod le sramotne reči.

Opasno je, zasati žensko pri njenem prestopku. Izljile ti celo ploho psovka preko glave. Tekom teh razmotiranj se je ujo opomnil ljubezni, ki mi jo je prejšnji čas priznala, tiste blazne ljubezni do njene sestrične, lepe Matilde. Z najnedolžnejšim glasom na svetu mi je odgovorila, da je bila sama vsa začudena radi te ljubezni, ker ni mislila, »da je moč zaljubiti se taki ženski tako blazno v drugo žensko«.

Pomirjen vsled naynevga priznanja, sem se spomnil, da je Marija nekoč v družbi pri mojem svaku resnično čisto odkrito govorila o

svojih ljubezenskih čustvih napram svoji sestrični, ne da bi zardela, ne da bi si bila v svesti, da je zakrivila s tem težak prestopok.

Vendar pa sem bil hud nanjo. V previdnih izrazih sem ji svetoval, naj opusti takšne stvari, ki so nemara splošno čisto nedolžne, a se urno pretvorijo v razuzdanost in rode lahko obžalovanja vredne posledice.

Govorila je nekaj, ravnala z mano kakor z bedakom — neprestano je bila z mano kot z zadnjim nevednežem na svetu — in trdila nazadnje, da lažem.

Kaj ji je pomagalo pojasnevat, da kaznute postava takšne pregreške z zaporom? Kaj je koristilo, prepričevati jo, da se prištejavo takšni dotikljaji, ki vzbujajo v drugem poželenje, v medicinskih knjigah razuzdanosti?

Jaz, jaz sem bil razuzdan človek, ker sem poznal vse razuzdanosti. Prav nič je ni moglo iztrgati njenim nedolžnim igram.

Prapadala je tistim nezavednim zločinom, ki bi jih bilo bolje zapreti v vzgojevalnico za ženske, nego da jo obdrži človek pri sebi.

Poljska delegacija je bila novo prijateljica v našem domu. To je bila ena njenih lepših gledaliških prijateljic, ženska tridesetih let. Družica Marijina v trpljenju, ki ji je pravtako pretlo, da ne bo več angažirana, se mi je vdelala vredna sčutja. Stori se mi je inabo, ko sem videl, da hočejo to nekoč, ako proslavljano lepoticno vreči na cesto. Iz kakšnih vzrokov naj bi se to zgodilo, ni bilo znano, kvečemu to, da je imela hči velike tragedije nastopiti

na odru; ena zmagala pa zahteva vedno hekatombe poraženih.

Vzlic temu pa mi nikakor ni bila simpatična; bila je videti zelo samozavestna ženska, ki preži na svoj plen. Zdelo se je, da mi hoče laskati, me prekleniti nase, da bi zamotila moj bistri pogled.

Tudi ljubosumni prizori so se odigravali od časa do časa med staro in novo prijateljico, ki ste očitali druga drugo kaj vse. Nisem poslušal tega...

Poletje se je nagibalo h koncu, ko smo zaznali, da je Marija znova noseča. Ni bilo več dvomiti o tem. Poroditi bi morala po najnižih računih meseca svečana. To je prišlo kot blisk z jasnega. Zdej je bilo treba napeti vse kriplice in pridno veslati, da dosepeva na kopno, predno bi potekel usodni rok.

V novembru sem izdal svoj roman. Imel je hrupen uspeh. Denarja je kar deževalo v hišo in bila sva rešena!

Na cilju, priznan, ko sem prodril in so me radostno pozdravljali kot mojstra, sem se odahnil po enem letu, po celim letu največjega pomanjkanja; in gledala sva prihodu tega deteta z izredno radostjo nasproti. Ze vnaprej sva ga krstila in mu za Božič dala daril. Moja žena se je ponašala s svojo nosnostjo in najini prijateljci so se navadili vpraševati, kako se godi najinemu »malemu«, kot da je bil že na svetu.

(Dalje prih.)

je bila mestna zbornica še prazna. Mestni svet se sedaj res čuti gospodarja, ker je zastopan v polnem številu. Po gubernatorjevi naredbi se smatra, da je mestni svet sestavljen samo od 65 članov, ki so ostali nemajno na svojem mestu. (Tri vrste cenzurirane). V eni sami seji so razpravljali o 36 točkah, v eni sami seji so vse te točke enoglasno odobrili. Človek se mora kar čuditi temu ogromnemu delu, ki so ga ti možični gospodarji v večerajšnji seji zina-gali, provizorični proračun, kredit za zgradbo cest, ureditev pokojnin občinskih uslužbencev, pokojnine občinskih uradnikov in učiteljev, zvišanje cen vodi, pet milijonov za zgradbo ledenice itd. Razpravljali so tudi, kako naj se proslavi aneksijska Trsta k Italiji. Mestni svet je bil predložitelj, da se zgradi pod lovcem »Dom zmag«, kar bi stalo 22 milijonov. Temu predlogu se je urol Pincherle, ki je predložil, naj se zgradi »Atheneum«, kjer bi se zbirala vsa liberalna društva, kjer bi bilo narodno gledališče in koncertna dvorana. Stroški za to zgradbo bi znašali do 15 milijonov. Braidotti pove, da se društva shajajo lahko tudi dalje tam, kjer so se shajala doslej. Treba je manj spomenikov po trgih in več spomenikov prave kulture. Naj se zato ukrene, da bo vsaka družina imela zdravo stanovanje. To stališče premaga in mestni svet določi v to svrhu 22 milijonov in razen tega en milijon za vojne invalide. S tem je seja končana. Nocoj ob 19. uri se bo vršila tretja seja mestnega sveta.

Trst, 16. O večerajšnji tretji seji mestnega sveta poroča »Edinost«: Župan je otvoril sejo in le izrazil svoje veselje na tem, da so se mestni delegatje udeležili te tretje seje v številu (46), ki omogoča veljavno glasovanje. Seja je sklenila: 50 milijonov za timsavki vodovod, razen tega: povečanje vodovoda v Zavr-ljah in provizorična zgradba vodnjaka v Sv. Ivanu pri Devinu za oskrbo mesta z vodo v prihodnjem poletju; 2 milijona za popravo pločnika; 43 milijonov za kanalizacijo I. dr. Drugi predlogi, kakor občinsko posojilo, zgradba hiše za starce in mladino, tramvajška proga med obema prostima lukama in odkupitev tramvaja, so odloženi na prihodnje sejo, ki se bo vršila nocoj.

Uradni list »Osservatore« objavljaja odlok civilnega komisarja za Trst in okolice, ki pravi: Da se prepreči morebitna in se že zgodivša nesporazumljenja glede izvoza in namembe blaga, za katero je zakonito dovoljen izvoz v inozemstvo v zameno, se obveščajo vsi zainteresiranci, da je omenjeni izvoz trenutno ustavljen. Tozadevna, od gubernijske oblasti izdana dovoljenja ostanejo vedno veljavna.

Najnovejša poročila.

ZELEZNIŠKA STAVKA NA ANGLEŠKEM.

LDU. Amsterdam, 17. (Dun KU). »Telegraf« poroča iz Londona z dne 16. t. m.: Vsled stavke na železnici North-Eastern (največja železniška družba na Angleškem) miruje promet na vsem severnem Angleškem. Vodstvo železničarske zveze je od-potovalo danes iz Londona v New-castle, da posreduje.

ODPRAVA CENZURE.

LDU. Belgrad, 17. Ministrski svet je sklenil, da se odpravi cenzura za pisma in karte, ki se pošiljajo v mesta in kraje naše države. Cenzurirala se bodo samo pisma in karte, ki so namenjene v neprijateljske države. Cenzura se odpravi dne 15. avgusta.

CARINSKI TARIF.

LDU. Belgrad, 17. V finančnem ministrtvu izdelava strokovna komisija carinsko tarifo, ki naj bi veljala za vse kraljestvo. Tarifa bo izdelana na podlagi dosedanjih tarif Srbije in bivše monarhije. Ta komisija zbira in ureja podatke za carinski zakon za kraljestvo SHS. Na ta način se bodo regulirale carinske razmere in dajatve v kraljestvu in

upati je, da bodo prenehale zmešnjave v trgovskem prometu.

ZAKON O UMETNIŠKI LASTNINI.

LDU. Belgrad, 17. Pričakuje se, da bo v kratkem predložen zakon, s katerim se regulira književna in umetniška lastnina vsega kraljestva. Na podlagi tega zakona se bodo uredile tudi mednarodne literarne in umetniške konvencije.

FRANCOSKI SENAT.

LDU. St. Germain, 17. (Dun KU). Kakor poroča »Matin«, je bila danes v senatu debata o vprašanju glede Šanturga, v kateri je senator Lodge zahteval pojasnila o tajni pogodbi z Japonsko. Senator Norris je zahteval revizijo mirovne pogodbe.

IFNSA INDUSTRIJSKA CENTRALA.

LDU. Belgrad, 17. Ministrstvo za trgovino in industrijo je ustanovilo nov oddelek, namreč oddelek za lesno industrijsko centralo, v čigar delokrog spadajo vsi posli pod sekvestrom stoječega premoženja naših reprobeteljev.

Izid občinskih volitev na Čehoslovaškem.

Izid občinskih volitev na Čehskem, Moravskem in v Šleziji (izvzemši celega Tešina, kjer se volitve radi izjemnih razmer niso vršile) je po uradni statistiki naslednji:

A) Češke stranke: čl. soc. dem. 922.782 (29,80%), čl. okoličanska republikanska stranka (agrarci) 661.353 (21,36%), čl. soc. str. združena z naprednjaki 493.359 (15,93%), nar. dem. 265.769 (8,58%), češ. ljudska str. (klerikalci) 303.614 (9,81%), razne kraj. skupine 152.582 (4,93%), mali kmetje (bajtari) 125.820 (4,05%), združene češke stranke v mešanem ozemlju 71.512 (2,31%),

Zahvala.

Podpisani se najtopleje zahvaljuje dobrosrčnim rudarjem kotredeskega rova za podeljeno podporo. Posebno pa še izrekam iskreno zahvalo nabiralcem Farčnik Francu, Ravnikar Ivanu in Poznič Valeriju.

Hvaležni Bee Benjamin delavec

Čitate, širite, naročite „BAKLJO“!

„Baklja“ je socijalno-politična mesečna revija, ki se peča z vsemi aktualnimi problemi. Naroča se pri uprav. „BAKLJE“ Wolfova ulica 12. Ljubljana.

Pravkar je izšel v zalogi Učiteljske tiskarne

r. z. z. o. z.

v Ljubljani SLOVENSKI METULJAR,

spisal Julij Bučar,

navodilo, kako je loviti, rediti, razpenjati metulje in kako urejevati zbirko; z morfološkim opisom metulja v vseh preobrazbah. S 15 slikami.

Cena K 5.—

To knjigo, ki je edina svoje vrste v slovenskem jeziku, priporočamo najtopleje vsem, ki si napravljajo zbirko metuljev. — Posebno pripravna je za srednješolce.

Čevljiarski pomočnik

za prvovrstno delo se takoj sprejme proti dobri plači. Naslov v upravi »NAPREJA«.

politična str. obrtnikov 57.526 (1,85%), meščanska stranka (Moravska) 16.710 (0,54%), kmečka stranka 12.709 (0,41%), češ. stranka delavnega ljudstva (Modraček) 7.890 (0,26%), češ. napredna stranka (Moravska) 5.065 (0,16%).

B) Nemške stranke: Nem. soc. dem. 623.166 (43,82%), združ. mešč. str. 207.442 (14,59%), agrarna stranka (Bund der Landwirte) 171.567 (12,06%), razne skupine 132.119 (9,29%), nem. kršč. soc. 67.710 (4,76%), nem. nac. del. str. 44.271 (3,12%), nem. enotna stranka (Einheitspartei) 39.745 (2,79%), nem. nac. dem. str. 29.739 (2,09%), nem. ljudska str. 46.430 (3,27%), nem. socialisti 15.877 (1,12%), mešč. in del. str. (Šlezija) 11.996 (0,85%), združ. nem. stranke na čehskem ozemlju 12.561 (0,88%), nem. napredna str. (Moravska) 11.295 (0,79%), nem. str. srednjega stanu (Mittelstand) 8.121 (0,57%).

C) Židovske stranke: Število glasov 21.076 (0,46%).

C) Poljske stranke: Število glasov = 47 (0,00%).

D) Celotni pregled za Češko, Moravsko in Šlezijo: Čeških glasov 3.096.391, t. j. 68,21%; nemških 1.422.038, t. j. 31,33%; židovskih 21.076, t. j. 0,46% in poljskih 47, t. j. 0,00%. Celotno 4.539.552 glasov, t. j. 100%.

Aprovizacija.

Prodala soli. Na vsak odrezek št. 4 sladkorne izkaznice za junij se dobi pol kilograma soli. Kilogram stane 2 K. — Na ostali (glavni) del sladkorne izkaznice se bodo dobile užigalice. Prodaja užigalic se pravčasno objavi v listih.

Prodaja špeha. Od 19. julija dalje se bode v Mühleisnovem skladišču na Dunajski cesti oddajal špeh. Na vsako sladkorno izkaznico se dobi

Dva strugarja

in več

ključavničarjev

išče

Kranjska tvornica željezne i bravarske robe v Kamniku.

Nervozne

boli, navale krvi, slabosti, migrene, pretegnjenost, tresenje pred očmi, slabost oči, šumenje v ušesih odpravlja Fellerjev **Elsa fluid**

6 dvojnih steklenic ali 2 specialni steklenici 24 kron. Staro preizkušeno odvajajoče napetost in zapoko odstranjuje sredo s Fellerjev rabarbarni

Elsa krogijice

6 skatljice K 12. — Edino prave pri lekarnarju Egen V. Feller, Stubica, Elna trg št. 252 (Hrv. Zagorje). — Ovoj in poštnina se posebej računava, toda najceneje: čim več se torej obenem naroči, tem več se prišteje. VII

Angleška čudotvorna mast

hladi, čisti, mehča, izvlači tuje (varine, prepeči) zastupljenje krvi in operacije. Vpošilja samo proti predplačilu franko K 8-80 za 1 dozo lekarna Thierryja v Pregradu, glavna zaloga v Ljubljani R. Sušnik, Marijin trg št. 5 in vse druge lekarne.

Miši, podgane, stenice, šurki!

Izdelovane in razpošiljatev preizkušene radikalno učinkovitega uničevalnega sredstva, za katero vsak dan dohajajo zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5; za šurke K 6-; posebna močna tinktura za stenice K 6-; uničevalc moljev K 3-; prašek proti mrčesu K 5-; mazilo za človeške uši K 3; mazilo proti ušem pri živalih K 3; prašek za uši v obleki in perilu K 3; prašek proti pernini ušem K 3; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (umivčev. rastlin) in miavljam K 3; Pošilja po povzetju: Zavod za pokončevanje mrčesa M. Jünker, Zagreb 40, Petrinjska ulica 3, III.

pol kilograma špeha. Kilogram stane 18 kron. Deloči se sledeči red: Za I. okraj dne 19. julija od 8. do 11. dop., za II. okraj dne 19. julija od 2. do 5. pop., za III. okraj dne 21. julija od 8. do 11. dop., za IV. okraj dne 21. julija od 2. do 5. pop., za V. okraj dne 22. julija od 8. do 11. dop., za VI. okraj dne 22. julija od 2. do 5. pop., za VII. okraj dne 23. julija od 8. do 11. dop., za VIII. okraj dne 23. julija od 2. do 5. pop., za IX. okraj dne 24. julija od 8. do 11. dop., za X. okraj dne 24. julija od 2. do 5. pop.

To in ono.

Revolucijsko vrenje v Združenih državah.

Veliki socialni preobrati v Evropi niso izvzeli niti Združenih držav. Tu se pojavljajo v posebni obliki: anarhističnih atentatih. Ameriški uradi pričakujejo še veliko atentatov in se zato nanje pripravljajo. Za boj proti anarhistom, ki razvijajo zelo živahno gibanje, je dovolil generalni državni pravnik 10 milijonov dolarjev.

Veliko anarhistov so že aretirali, ker se baše pripravljajo na zelo obširno zaroto.

Ali se bo Evropa sramovala?

Evropa je zibel izobrazbe. Evropsko kulturo so razširili po vseh svetovnih delih. Toda zdi se, da so bodo morali Evropejci svoje »skulture« sramovati. Iz New Yorka poročajo, da so oddali že nad milijon voznih listov na pot v Evropo, da si potniki ogledajo evropska bojišča. Predvsem ona, kjer je vojska najhitreje divjala, t. j. vzhodno Francijo, Poljsko in Srbijo. — Ali se ne bo Evropa svoje kulture sramovala?

Dunaj se prazni.

V zadnjem času se je izselilo iz Dunaja vsak mesec povprečno 500 do 600 rodbin. Te številke se še zvečajo, ko se bodo izboljšale prometne razmere.

Izdajatelj: Josip Petejan.

Odgovorni urednik: Rudolf Golouh. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Agitirajte za naše časopise!

Podtrij globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-cem žalostno vest, da je naš nad vse ljubljani oče, brat, stari oče, ozir. tast, gospod

VALENTIN BAUMANN,
tovarniški mojster kranjske industr. družbe na Javorniku,
danes dne 16. julija v 67. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb bode v četrtek dne 17. julija ob pol 2. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k sv. Križu.
Nepozabnega priporočamo v molitev in blag spomin.
Javornik, dan 16. julija 1919.

Zalujoče rodbine:
Baumann, Johann in Grabner.

Večje število železolarjev

se išče za stalno, dobro plačano akordno delo.

Ponudbe naj se pošljejo na:

„SMEV“, tvornica strojeva u Bjelovaru.

Za uvoz in izvoz prevzamem blago vseh vrst, kakor žito, moko, milo itd., katero imam vedno v zalogi. — Cenj. tovarnam in podjetjem se priporočam kot tvrdka z 1° referencami. **Import in export FERDO SERT, Maribor, Koroška cesta 21.**

Zidarje in tesarje

večje število, sprejme v delo na Jese-nicah proti najboljši plači pod vod-stvom zidarskega polirja g. A. Battelina stavbeno podjetje Viljem Treo.

Stanovanje v barakah, lastna skupna kuhinja itd. — Zglasiti se je v pisarni: **Marije Terezije cesta šte. 10.**

BARVA vsakovrstno blago pere domače perilo (pošilja po isto na dom) Ljubljana, Poljanski nasip št. 4.

Kemično-tovarna JOS. REICH

CISTI obleke svetloilika ovratnice, zapestnice in srajce Podružnica: Selenburgova ul. 3.

Delniška glavica K 15.000.000.

Sprejema vloge na knji-žice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Podružnice: v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Rezervni fond okroglo K 4.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje aprovizacijske kredite